

Evaluering af arbejdet med den pædagogiske læreplan

Skejby Vorrevang Dagtilbud

D.I.I. Børnehuset Bonanza

2022

Arbejdet med den pædagogiske læreplan

Hvilke dele af vores pædagogiske læringsmiljø har vi særligt haft fokus på over de sidste 2 år?

Her kan I oplyse, hvad I har haft særligt fokus på som en del af arbejdet med læreplanen, fx elementer fra det pædagogiske grundlag, læreplanstemaerne eller de 12 pædagogiske mål. Vær opmærksom på at beskrive, *hvorfor* det netop er disse dele af læringsmiljøet I har valgt at have særligt fokus på, for både børn og voksne.

I det følgende vil vi beskrive, hvad vi særligt har haft fokus på, og hvorfor det netop er disse dele af læringsmiljøet, vi har valgt.

Læreplanstemaet "Natur, udeliv og science":

Natur, udeliv og science har været fælles indsatsområde. Vi har arbejdet med et fælles afsæt, herunder med overordnede mål på dagtilbudsniveau. Med det udgangspunkt er der blevet skabt læringsmiljøer tæt på børnene i afdelingerne alt efter behov hos de enkelte børnegrupper.

Afsættet for Natur, udeliv og science var bl.a. data (dialoghjulet), der viste, at børnene generelt lå lidt lavere på dette tema. Samtidig stod vi i en Coronaperiode, hvor brugen af udemiljøer var et stort fokus. Det betød, at der samtidig kom flere brugbare redskaber fra Børn og Unge, som inspirerede os til at kigge på vores praksis og justere denne.

Læreplanstemaet "Kommunikation og Sprog", herunder med et fokus på ledelse og det pædagogiske personale:

Vores fokus på kommunikation og sprog er en del af at vedvarende fokus i dagtilbuddet. Data (f.eks. antal af DSA-børn, antal børn i en fokuseret/særlig sproglig indsats) viser et behov for hele tiden at rette blikket på det systematiske arbejde med at skabe høj kvalitet i de sproglige læringsmiljøer.

Vi har været en del af pilotprojektet omkring Sprogtrappen. Vi har derfor været nysgerrige på, hvordan vi som ledelse skaber forudsætninger for, at medarbejderne lykkes med at anvende sprogtrappen til at skabe sprogmiljøer af høj kvalitet. Vi har derfor kigget på os selv, da data fortæller, at ledelse tæt på er en nødvendighed for at lykkes med opgaven. Vi har haft fokus på medarbejdernes tilgange / pædagogens rolle – her er der bl.a. blevet evalueret i forbindelse med lærings samtalen. Desuden har det løbende været et fokus ml. leder og medarbejder i f.eks. sparringsamtaler.

Hvordan har vi organiseret vores evalueringskultur?

Her kan I **kort** beskrive jeres arbejde med at etablere en systematisk evalueringskultur. I kan fx beskrive, hvordan, hvor ofte og i hvilke fora I drøfter, reflekterer over og evaluerer jeres pædagogiske praksis. I kan også beskrive, om I arbejder med særlige metoder eller tilgange.

I det følgende vil vi beskrive, hvordan vi har arbejdet på at etablere en systematisk evalueringskultur.

Udgangspunktet har generelt været metoder og mindset fra Stærkere Læringsfællesskaber. Vi har i mange sammenhænge brugt Progressionsmodel til det systematiske arbejde med at opstille læringsmiljøer med udgangspunkt i børnenes behov her og nu.

Læringscirklen er blevet brugt til at evaluere forskellige pædagogiske indsatser/processer. Disse evalueringer har været en del af pædagogmøder, stuemøder og personalemøder.

Det har været et mål at øve os i at fastholde en systematik for reflekterende dialoger på møderne med medarbejderne. Vi har øvet os på at gøre emner/mål meget konkrete, så det giver mening at evaluere. Progressionsmodellen er et brugbart redskab til at gøre målene mere konkrete og tydelige. Det skaber rum til at spørge: Hvad er det vigtigste at arbejde med lige nu i forhold til netop denne børnegruppe?

Vi har øvet os på at evaluere sammenhængen mellem barnets progression, og hvad vi gjorde for, at barnet nåede de mål, vi havde formuleret. Hvad lykkedes vi med i det læringsmiljø, vi havde stillet op?

Vi er generelt gode til at planlægge ud fra bestemte mål, udformningen af progressionsmodellen mv. fungerer fint – systematisk nedskrevet evaluering er til gengæld noget, der udfordrer os mere.

I forhold til mindsettet fra Stærkere Læringsfællesskaber omkring læring og vidensdeling på tværs har vi i forskellige sammenhænge skabt rum for, at stuerne lærer af hinanden, inspirerer hinanden, deler progressionsmodeller, lærer i fællesskab gennem dialoger om, hvordan vi holder fast i målene og får omsat det til nye handlinger i praksis.

Sprogtrappen er også en model, vi har arbejdet med i forhold til at datainformere os i opbygningen af de sproglige læringsmiljøer. Vi bruger dataene tæt på børnene, men også på et dagtilbudsniveau i forhold til vores sproglige fokus.

De Faglige Fyrtårne bliver involveret mere eller mindre systematisk. Et sted, hvor vi involverer dem systematisk, er i netværket, hvor de mødes. Her deler de viden om deres arbejde, f.eks. omkring rollen. Der er også fokus på at øve konkrete redskaber, f.eks. læringscirkel og progressionsmodellen.

Hvordan har vi inddraget dagtilbudsbestyrelsen i arbejdet med den pædagogiske læreplan?

Her skriver I **kort**, hvordan I har inddraget dagtilbudsbestyrelsen og eventuelt forældrerådet, fx om I har drøftet, hvad I har sat fokus på i løbende evalueringer, resultaterne og hvilke tiltag det har givet anledning til, eller hvordan dagtilbudsbestyrelsen aktivt har været inddraget i ændringer eller justeringer af den daglige praksis.

Bestyrelsen er blevet inddraget i den indledende fase. Igennem dialog med bestyrelsen har de udvalgt, hvilke temaer i læreplanen som de, som bestyrelse, har fundet mest relevant at forbyde sig i og være en aktiv medskabere af.

Forældrebestyrelsen har særligt været optaget af:

1. Inddragelse af lokalsamfundet.
2. Forældresamarbejde.
3. Sammenhænge.

Bestyrelsen har valgt, at de ønsker at være løbende orienteret om arbejdet med udarbejdelsen af læreplanen, men også i forhold til det pædagogiske arbejde.

Et eksempel er det løbende arbejde med kommunikationen mellem forældre og institutionerne, hvor vi har været lærende sammen omkring denne. Hvordan bruger vi Aula som et aktivt redskab til at bygge bro mellem institution og hjem? Hvad er vigtigt for forældrene, at vi formidler omkring deres børns hverdag? osv. Bestyrelsen er samtidig blevet orienteret om vores arbejde med Henriette Madsen, psykolog, som blandt andet har fokus på at understøtte dagtilbuddet i relationerne til forældrene.

Disse drøftelser har skabt fundament for justeringer i den pædagogiske praksis i forhold til f.eks. anvendelsen af Aula.

Bestyrelsen er samtidig blevet præsenteret for årsplanen og hvilke fokusområder, vi specifikt arbejder med i forhold til den pædagogiske læreplan i årets løb.

Desuden er bestyrelsen blevet præsenteret for form og indhold i de løbende evalueringer, vi i dagtilbuddet har haft, f.eks. i forhold til vores fokus på "Natur, udeliv og Science". Her har bestyrelsen og de lokale forældreråd også givet deres oplevelser af arbejdet med fokuset, f.eks. hvordan de som forældre har oplevet læring hos deres børn, og at synlighed omkring fokusområdet har skabt et fundament for samtale om f.eks. krible krable dyr i naturen. Disse opmærksomheder har vi bragt med videre i vores pædagogiske praksis.

Til slut har citaterne i vores læreplan været forbi bestyrelsen, hvor de har haft mulighed for at kommentere og give feedback. Bestyrelsen har givet udtryk for, at det har givet rigtig god mening. Det har givet gode billeder på den pædagogiske praksis, og hvordan denne gerne skulle se ud i hverdagen.

2

Evaluering og dokumentation af elementer i det pædagogiske læringsmiljø

Udvælg to evalueringer, som I har gennemført i de seneste to år, og saml op på erfaringerne ved at svare på nedenstående seks spørgsmål for begge evalueringer. Vælg gerne evalueringer, som betød, at I efterfølgende ændrede jeres pædagogiske praksis. Husk at forholde jer til sammenhængen mellem læringsmiljøet og børnenes udbytte.

Evaluering I

Hvad var formålet med den evaluering, vi gennemførte?

Her skriver I **kort**, hvilket område i jeres pædagogisk læringsmiljø I satte fokus på i evalueringen og hvorfor. Hvad var det I var nysgerrige på eller der udfordrede jer?

Som beskrevet i del I var vi nysgerrige på vores pædagogiske læringsmiljøer i forhold til læreplanstemaet "Natur, udeliv og science". Data (dialoghjulet) viste os, at vores børn i Bonanza generelt scorede lidt lavere på dette tema. Samtidig stod vi i en covid-19 tid, hvor brugen af udemiljøer var en nødvendighed. Derfor valgte vi at sætte fokus på dette tema.

Vi blev derfor optaget af at skabe læringsmiljøer, hvor alle børn fik konkrete erfaringer med naturen, samt udviklede deres nysgerrighed og lyst til at udforske naturen. Vi ville gerne give børnene mulighed for at opleve menneskets forbundethed med naturen. Der var samtidig opmærksomhed på at give børnene en begyndende forståelse for betydningen af en bæredygtig natur. Vi var særligt optaget af dyreverdenen, og hvordan de cirkulære processer fungerede. Således lærte børnene mange nye dyr at kende, især de små krible krable dyr fik stor bevågenhed.

Hvilken data har vi indsamlet i arbejdet med den gennemførte evaluering?

Her beskriver I **kort** den dokumentation af det pædagogiske læringsmiljø, I har indsamlet i forbindelse med evalueringen. Pædagogisk dokumentation kan bestå af en vifte af forskellige data, som beskriver børnenes trivsel, læring, udvikling og dannelse, fx praksisfortællinger, fotos, observationer, videooptagelser, vurderinger, relations skemaer, børneinterviews, tegninger. Beskriv hvorfor det netop var denne form for pædagogisk dokumentation I valgte til denne evaluering.

Vi udarbejdede "leg og læring" skemaer, hvor vi lagde vægt på nogle særlige begreber og ord, som vi gerne ville have, børnene lærte. For at indsamle data lavede vi optegnelser i hverdagen, når vi hørte børnene benævne disse ord og begreber. Derved kunne vi følge børnenes progression.

Hver stue udarbejdede progressionsskemaer, som gjorde det muligt at holde øje med de udvalgte tegn på udvikling. Dette foregik igennem praksisfortællinger fra hverdagen. Endelig indsamlede vi fortællinger fra forældrene om, hvordan de oplevede de anviste tegn i hjemmemiljøet.

Hvad lærte vi om sammenhængen mellem vores pædagogiske læringsmiljø og børnenes trivsel, læring, udvikling og dannelse?

Her skriver I **kort** resultaterne af jeres analyse og refleksion, fx hvordan den indsamlede data gjorde jer klogere på det, I var blevet nysgerrige på. Hvad var jeres vurdering af det pædagogiske læringsmiljøs betydning for børnegruppens trivsel, læring, udvikling og dannelse?

Resultatet af vores analyse og refleksion var, at når der i læringsmiljøet er en tydelig retning, sammenhæng i aktiviteterne, samt at medarbejderne er motiverede og brænder for temaet, så udviser børnene en stejl opadgående læringskurve. Hele Bonanza emmede af natur, udeliv og science, og vi kunne se, at børnene tog læringen til sig, i en overraskende høj grad.

Det fælles emne skabte også en stor fællesskabsfølelse i Bonanza, både blandt pædagoger og børnene. Hvad angår samarbejdet med forældrene, oplevede vi nye emner, vi kunne være fælles om. Særligt de mere sensitive børn fik et højt udbytte af perioden, da de fik mod på at færdes mere frit i naturen.

Hvad var særligt godt?

Det var særligt godt, at vi havde det samme læringsmateriale (MIO) at arbejde ud fra. Det gav en særlig god mulighed for sparring og det at lære sammen på tværs af huset.

Hvad kunne vi have gjort noget mere af?

Vi fik ikke arbejdet nok med en fælles opsamling i hele Bonanza. Afslutningen blev mere stueopdelt med fokus på den udvikling, som stuens børn havde gennemgået.

Hvilke ændringer / justeringer af praksis gav evalueringen anledning til?

At arbejde med progressionsskemaet gav en retning og sikrede en god mulighed for at få øje på tegnene i hverdagen.

Progressionsmodellen gav ligeledes en mulighed for både at se på børnenes læringsmiljø, og hvordan det pædagogiske personale opbyggede læringsmiljøerne.

Derved kunne vi hele tiden lave de små ændringer og justeringer, der var nødvendige for, at børnene havde mulighed for at tage læringen til sig.

Fremover vil vi fastholde ideen om at bygge aktiviteterne op omkring progressionsskemaet. Den giver os mulighed for, at vi tager udgangspunkt i børnegruppens udviklingsniveau og beskrive de krav, der måtte være til læringsmiljøerne.

Hvordan har vi brugt vores indsigter i andre sammenhænge?

Fremover kan vi bruge vores nye indsigt meget korrekt i opbygningen af vores læringsmiljøer i Bonanza. Følgende områder er vi særligt optaget af:

- 1) Det er vigtigt at målrette læringsmiljøerne hen mod den børnegruppe, der arbejdes med. Her skal der skabes en god faglig drøftelse på den aktuelle stue, hvor der sikres en fælles forståelse af børnegruppens behov og nærmeste udviklingszone.
- 2) Vi skal stadigvæk blive bedre til at arbejde med data for at sikre udviklingen hos barnet, samt øve os i at gøre data så let brugbar som muligt i en hurtig hverdag.
- 3) Progressionsskema skal være omdrejningspunktet for, som tidligere nævnt, at sikre en god retning på læringsmiljøet.

Hvordan har eller vil vi på baggrund af denne evaluering ændre og/eller justere vores skriftlige pædagogiske læreplan?

Vi tænker ikke, at der skal ændres noget i vores skriftlige pædagogiske læreplan. Vi bliver løbende dygtigere til at dykke ned i læreplanen. Vi inddrager tegn fra de forskellige pædagogiske læreplanstemaer og bruger dem i vores planlægning og udarbejdelse af progressionsskemaet ude på de enkelte stuer.

Evaluering 2

Hvad var formålet med den evaluering, vi gennemførte?

Her skriver I **kort**, hvilket område i jeres pædagogisk læringsmiljø I satte fokus på i evalueringen og hvorfor. Hvad var det I var nysgerrige på eller der udfordrede jer?

Som beskrevet i del I har vi på dagtilbudsniveau haft fokus på læreplanstemaet "Kommunikation og Sprog", herunder med fokus på ledelse af det pædagogiske personale.

Vi har på dagtilbudsniveau arbejdet med sprogtrappen som et redskab til at kvalificere vores sproglige pædagogiske læringsmiljøer. På den baggrund blev vi nysgerrige på, hvordan vi gennem pædagogisk ledelse af medarbejdere skaber forudsætninger for, at medarbejderne lykkes med at anvende sprogtrappen og indsatsmodulet til at skabe sprogmiljøer af høj faglig kvalitet.

Hvilken data har vi indsamlet i arbejdet med den gennemførte evaluering?

Her beskriver I **kort** den dokumentation af det pædagogiske læringsmiljø, I har indsamlet i forbindelse med evalueringen. Pædagogisk dokumentation kan bestå af en vifte af forskellige data, som beskriver børnenes trivsel, læring, udvikling og dannelse, fx praksisfortællinger, fotos, observationer, videooptagelser, vurderinger, relations skemaer, børneinterviews, tegninger. Beskriv hvorfor det netop var denne form for pædagogisk dokumentation I valgte til denne evaluering.

Vi har indsamlet følgende data i perioden:

- 1) Hver 3 mdr. har vi registeret, hvor mange børn, der var blevet sprogtestet i hver enkelt afdeling.
- 2) Vi har som pædagogiske ledere afviklet dialogsamtaler, hvor vi har undersøgt, hvordan den enkelte pædagog har taget ledelse af opgaven med at teste børnene i sprogtrappen. Dette er foregået ved, at medarbejderen har scoret sig selv på en skala fra 0 - 5, hvor 5 var højest.
- 3) Vi har analyseret og indtænkt sprogresultaterne fra sprogtrappen ind i det daglige sprogmiljø på stuerne.

Hvad lærte vi om sammenhængen mellem vores pædagogiske læringsmiljø og børnenes trivsel, læring, udvikling og dannelse?

Her skriver I **kort** resultaterne af jeres analyse og refleksion, fx hvordan den indsamlede data gjorde jer klogere på det, I var blevet nysgerrige på? Hvad var jeres vurdering af det pædagogiske læringsmiljøes betydning for børnegruppens trivsel, læring, udvikling og dannelse.

Omkring det pædagogiske læringsmiljø lærte vi følgende:

- 1) Oplæring i sprogtrappen: Der var 2 af pædagogerne, der var hurtige til at tage sprogtrappen til sig, da først teknikken var lært. Derefter var der sidemandsoplæring. Således kom alle 4 pædagoger til at benytte sprogtrappen.
- 2) For at pædagogerne kunne tage ledelse af opgaven, viste det sig, at det var vigtigt, at der i ugeplanen blev afsat tid til opgaven, hvor de kunne teste børnene samt bruge tid til analysen og planlægningen af læringsmiljøerne.
- 3) Vi skabte læringsrum, hvor pædagogerne kunne lære af hinanden og sammen.

Punkt 1-3 var medvirkende til, at læringsmiljøer blev tydeligere, mere præcise og målrettede. Der blev afsat færre mål. Til gengæld blev der arbejdet mere i dybden. Vi blev bedre til at sprogtæste børnene samt skabe en god dialog om resultaterne. Vi blev langt mere præcise mht. hvordan det sproglige miljø skulle opbygges på stuerne for hvilke børn. For eksempel hvilke lege der skulle leges for at indlære nogle særlige ord og begreber. Dette resulterede i, at børnene blev dygtigere, og resultaterne kunne aflæses i sprogtrappen, som blev pædagogens status på børnegruppen koblet sammen med daglige observationer.

Hvilke ændringer / justeringer af praksis gav evalueringen anledning til?

Her skriver I **kort**, hvordan I handlede på baggrund af jeres nye indsigter om jeres pædagogiske læringsmiljø. I kan bl.a. skrive, hvorvidt evalueringen gav anledning til at justere jeres pædagogiske praksis, og om den gav anledning til at afprøve konkrete tiltag og justere jeres skriftlige læreplan. Er justeringerne stadig en del af jeres praksis i dag?

Vi ønsker ikke at lave nogle ændringer af praksis efter evalueringen, men derimod arbejde videre med de gode erfaringer, vi har skabt. Derved sikrer vi, at disse redskaber bliver en naturlig del af hverdagen i Bonanza. Så det, vi gør er:

- 1) Vi fastholder løbende test af vores vuggestuebørn hver 3. måned for de børn, der har brug for indsatser. De øvrige børn testes hvert halve år.
- 2) Vi arbejder dagligt med sprogpædagogiske indsatser, både i de daglige rutiner hvor vi øver os i sprogteknikkerne, og i de indlagte læringsmiljøer.
- 3) Vi arbejder med skemaet "leg og læring", hvor vi bliver mere præcise på, hvad vi gerne vil have, at barnet lærer over den næste periode.
- 4) Vi afvikler stadig dialogsamtaler med vuggestuepædagogerne omkring ledelse af opgaven med sprogtrappen.

Hvordan har vi brugt vores indsigter i andre sammenhænge?

Vi har brugt indsigterne til at fastholde vores metodik i forhold til, hvordan vi laver nogle gode læringsmiljøer af høj faglig kvalitet hele dagen i Bonanza.

Det gør vi på følgende måde:

- 1) Løbende dataindsamling er vigtigt, så vi dagligt kan tilpasse vores læringsmiljøer til præcis vores børnegruppe i Bonanza.
- 2) At læringsmiljøerne indrettes efter målgruppen af børn på stuen.
- 3) At medarbejderne bliver præcise i, hvad de vil - hvad skal deres fokus være i den kommende periode.
- 4) At læring foregår over hele dagen.
- 5) At færre mål er godt, således pædagogen har mulighed for at arbejde i dybden.
- 6) At jeg som pædagogisk leder vil:
  - lave læringsåbne samtaler, hvor jeg vil have fokus på, hvordan det går med at tage ledelse af de pædagogiske læringsmiljøer.
  - lave feedback på de udarbejdede progressionsskemaer.
  - sikre, at der er tid til eftertænkning ind i mødeplan.

Hvordan har eller vil vi på baggrund af denne evaluering ændre og/eller justere vores skriftlige pædagogiske læreplan?

Jeg ønsker ikke at ændre eller justere i den pædagogiske læreplan. Jeg oplever, at den pædagogiske læreplan fortsat fungerer som en god ramme for en god pædagogisk praksis af høj faglig kvalitet i vores hverdag i Bonanza.

3

Næste skridt

Med udgangspunkt i den aktuelle børnegruppe, hvilke områder af vores pædagogiske læringsmiljø vil vi fremadrettet sætte mere fokus på?

Her kan I **kort** skrive, hvad I vil sætte fokus på i jeres pædagogiske læringsmiljø fremadrettet og hvorfor. Har I fået øje på, om der er dele af jeres pædagogiske læringsmiljø, som kræver en justering ud fra den aktuelle børnegruppes behov? I kan også skrive, om der er områder, I har haft fokus på, men har behov for at genbesøge.

På dagtilbudsniveau har vi aktuelt en børnegruppe, der kalder på et vedvarende fokus på at opstille sproglige læringsmiljøer af høj kvalitet. Derfor vil vi arbejde videre med dette fokus. Vi vil arbejde videre med sprograppen og andre relevante redskaber/tilgange.

Vi har samtidig et fokus på vores relationer barn/voksen. Vi arbejder med det, da vi ved fra forskning, at relationen er det vigtigste parameter i at skabe læringsmiljøer af høj kvalitet. Derfor skaber vi rammer for fælles læring for alle medarbejdere om relationskompetente handlinger, med udgangspunkt i Louise Klinges teori.

Hvordan vil vi justere organiseringen af vores evalueringskultur?

Her kan I **kort** beskrive, om I oplever, at organiseringen af jeres evalueringskultur har understøttet meningsfulde drøftelser, refleksioner, analyser og vurderinger af jeres pædagogiske praksis i hverdagen? Eller om jeres erfaringer giver anledning til at justere organiseringen af jeres evalueringskultur, fx om der er brug for at afprøve andre måder at mødes og måder at reflektere sammen, justere hyppigheden af møder eller fastholde god evalueringspraksis.

På dagtilbudsniveau har vi i det sidste år arbejdet med et blik på vores egen pædagogiske ledelse af medarbejderne, i forhold til at skabe læringsmiljøer af høj kvalitet. Der har som beskrevet været et fokus på specifikke dele af den pædagogiske læreplan, men vores blik på den pædagogiske ledelse har givet os generel viden, som vi kan tage med i mange andre sammenhænge af vores pædagogiske praksis.

Specifikt har vi haft fokus på Stine Elverkildes teori om pædagogisk ledelse, hvor vi har arbejdet med retningskabende og distribueret ledelse. Det fælles udgangspunkt har åbnet for refleksioner om vores pædagogiske ledelse, og hvordan det ser ud i praksis, både i forhold til bøl og blær.

Næste skridt i dette fokus bliver et blik ned i Malene Ringvads teoretiske fokus på Faglig ledelse. Hvordan skaber vi rum for, at medarbejderne kan udvikle deres kompetencer i forhold til den løbende evalueringskultur? Hvad kalder det på af ledelsesmæssige greb og opmærksomheder?

Vi er begyndt at være lærende sammen om begreberne direkte og indirekte ledelse. Vores fokus vil derfor være på, hvordan vi som ledere kommer tættere på den pædagogiske praksis, for at skabe de bedste forudsætninger for at kunne understøtte medarbejdernes læring, i forhold til de læringsmiljøer de opstiller for børnene.

Vi vil løbende have fokus på dette, når vi mødes i teamet. Her vil vi øve os i at være refleksive sammen og være informeret af data.

At skabe en lærende kultur og opbygge en evalueringskultur kræver rum til at øve sig i. På dagtilbudsniveau vil vi derfor sætte fokus på vores faglige netværk, hvor medarbejdere fra afdelingerne møder hinanden i et lærende rum.